

Sygnatura akt I C 1554/15

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 18 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Magdalena Zdrzałka-Szymańska

Protokolant: Sylwia Kataneksza

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2015 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa(...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W.

przeciwko Ł. Ł.

- o zapłatę

oddala powództwo

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie od pozwanego Ł. Ł. na swoją rzecz kwoty 4.808,28 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 06.07.2015 r. do dnia zapłaty oraz kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że pozwanego oraz poprzednika prawnego strony powodowej łączyła umowa bankowa. Powódka wskazała, że pozwany nie wywiązał się z przyjętego na siebie zobowiązania. Następnie przedmiotowa wierzytelność na skutek umowy przelewu wierzytelności zawartej w dniu 15.04.2013 r. została zbyta przez na rzecz strony powodowej.

Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny postanowieniem z dnia 04.08.2015 r. przekazał sprawę tutęszemu Sądowi.

Pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew, nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę pomimo prawidłowego zawiadomienia, nie złożył żadnych wyjaśnień w sprawie ani nie zażądał przeprowadzenia rozprawy w swej nieobecności.

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny:

Pozwany Ł. Ł. zawarł z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. umowę o kartę kredytową C..

Następnie wierzyciel w dniu 14.12.2009 r. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), któremu tut. Sąd Wydział I Cywilny postanowieniem z dnia 19.02.2010 r. w sprawie o sygn. akt I Co 12/10 nadał klauzulę wykonalności.

dowód:

umowa o kartę kredytową, k. 22;

bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 14.12.2009 r., k. 23;

postanowienie tut. Sądu z dnia 19.02.2010 r. w sprawie o sygn. akt I Co 12/10, k. 24-26;

W dniu 15.04.2013 r. Bank (...) S.A. z siedzibą w W. zawarł ze stroną powodową umowę sprzedaży wierzytelności.

dowód :

wyciąg z ksiąg rachunkowych z dnia 06.07.2015 r., k. 20-21;

pełnomocnictwo z dnia 08.03.2013 r., k. 29;

odpis KRS z dnia 06.02.2015 r., k. 30-32;

umowa sprzedaży wierzytelności z dnia 15.04.2013 r., k. 34;

zawiadomienie z dnia 10.05.2013 r., k. 38;

W dniu 10.05.2013 r. zostało sporządzone pismo „zawiadomienie o przelewie wierzytelności”.

dowód :

zawiadomienie o przelewie wierzytelności, k. 38.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Mając na uwadze przedstawiony przez stronę powodową materiał dowodowy Sąd uznał, iż jej twierdzenia budzą uzasadnione wątpliwości, w konsekwencji czego roszczenie nie zostało udowodnione co do zasady jak i wysokości.

Zgodnie z art. 509 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania (§ 1). Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (§ 2). Po zawarciu umowy przelewu wierzytelności stosunek zobowiązaniowy nie ulega zmianie, natomiast zmienia się osoba uczestnicząca w tym stosunku po stronie wierzyciela. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 lipca 2006 r. w sprawie V CSK 187/06 (M. Prawn. 2006/16/849) warunkiem otrzymania należności przez nabywcę długu jest udowodnienie, że takie prawo przysługiwało pierwotnemu wierzycielowi. Skuteczne wywodzenie uprawnień z faktu nabycia wierzytelności na podstawie umowy sprzedaży wymaga udowodnienia bez wątpliwości, że do cesji konkretnej wierzytelności doszło. Wierzytelność, co do której nabywca rości sobie pretensje wobec dłużnika, musi być w sposób dostateczny oznaczona (indywidualizowana) i udowodnione musi być przejście tej wierzytelności na powoda. Aby wierzytelność mogła być przedmiotem przelewu musi być w dostateczny sposób oznaczona - poprzez dokładne określenie stosunku zobowiązaniowego, którego jest elementem (tak Sąd Okręgowy we Wrocławiu w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 kwietnia 2011 r., sygn. akt II Ca 230/11). Sąd po rozważeniu zebranego materiału stwierdził, że strona powodowa w niniejszym postępowaniu oparła twierdzenia wyłącznie na faktach nieudowodnionych, nie była aktywna w procesie i tym samym nie wykazała zasadności zgłoszonego roszczenia. Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Wskazana w tym przepisie ogólna zasada rozkładu ciężaru dowodu jest regułą w znaczeniu materialnym wskazującą, kto poniesie skutki nieudowodnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, (tak Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 17 lutego 2006 r., V CSK 129/05, Lex nr 200947). Z art. 6 k.c. płynie generalny wniosek, że prawa podmiotowe mogą być skutecznie dochodzone o tyle, o ile strona jest w stanie przekonać sąd co do faktów, z których wyprowadza korzystne dla siebie twierdzenia. Sąd powinien przyjąć za prawdziwe fakty udowodnione przez stronę obciążoną dowodem i pominąć te, których nie wykazała w sposób przekonujący. Niewątpliwie w niniejszym postępowaniu z procesowego punktu widzenia ciężar udowodnienia okoliczności powołanych w pozwie spoczywał na stronie powodowej. Zmiana przepisów postępowania cywilnego dokonana ustawą z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych

ustaw (Dz. U. Nr 43, poz. 189) wprowadziła w procesie cywilnym dominację zasady kontradyktoryjności, usuwając zasadę odpowiedzialności sądu za rezultat postępowania dowodowego. Dysponentami postępowania cywilnego są strony. Stosownie do przepisu art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Przepis ten wskazuje kto ponosi ciężar dowodu w znaczeniu formalnym tzn. kto powinien przedstawiać dowody. Strona powodowa nie przedstawiła żadnych okoliczności faktycznych ani dowodów na wykazanie istnienia stosunku zobowiązaniowego pomiędzy wierzycielem pierwotnym a pozwany.

Strona powodowa, reprezentowana w sprawie przez profesjonalnego pełnomocnika, na poparcie swojego żądania przedłożyła następujące dokumenty: kserokopię umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 15.04.2013 r. nie poświadczoną za zgodność z oryginałem, wyciąg z ksiąg rachunkowych z dnia 06.07.2015 r., oraz pismo z dnia 10.05.2013 r.. W pierwszej kolejności zaznaczyć należy, że strona powodowa nie przedłożyła aneksów do umowy cesji, w których zgodnie z treścią umowy określone były wierzytelności podlegające cesji. Za dowód pośredni mogłyby być uznane pismo z dnia 10.05.2013 r. sporządzone przez getback S.A. jednakże zostało ono przedłożone w kserokopii nie poświadczonej za zgodność z oryginałem i podpisane przez podmiot nie będący stroną w sprawie. Ponadto nie przedstawiono dowodu doręczenia niniejszego pisma pozwanemu. Strona powodowa przedstawiła jedynie dokument zatytułowany „wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego” z 06.07.2015 r.. W ocenie Sądu dokument ten jest dokumentem prywatnym (art. 245 k.p.c.) a w okolicznościach niniejszej sprawy stanowi jedynie dodatkowe oświadczenie strony powodowej, że dochodzona w niniejszym postępowaniu wierzytelność w jej ocenie powinna zostać zasądzona na jej rzecz.

Zgodnie z art. 194 ustawy z dnia 27.05.2004 roku o funduszach inwestycyjnych księgi rachunkowe funduszu sekurytyzacyjnego, wyciągi z tych ksiąg podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych funduszu i opatrzone pieczęcią towarzystwa zarządzającego funduszem sekurytyzacyjnym oraz wszelkie wystawione w ten sposób oświadczenia zawierające zobowiązania, zwolnienie z zobowiązań, zrzeczenie się praw lub pokwitowanie odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych oraz stanowią podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych i rejestrach publicznych. Wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego opatrzony pieczęcią towarzystwa zarządzającego funduszem przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych funduszu mają moc dokumentów urzędowych zgodnie z art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (u.f.i.), a zatem zgodnie z art. 244 § 1 k.p.c. stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo poświadczane. Prawidłowo wypełniony i należycie opatrzony i podpisany wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego stanowi zatem dowód istnienia wierzytelności na rzecz zbywcy jak i dowód przejścia wynikających z niej praw na skutek przelewu na fundusz (patrz. uchwała SN z 19.11.2007 r. III CZP 101/07 niepubl.). Rzecz jednak w tym, czy przedłożone dokumenty określone jako wyciągi z ksiąg rachunkowych są w istocie takimi wyciągami w rozumieniu art. 194 u.f.i. O tym, czy konkretny wyciąg z ksiąg wskazuje na nabycie wierzytelności przez fundusz nie można przesądzać w sposób abstrakcyjny, lecz badając konkretny wyciąg z ksiąg. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694) i rozporządzenia Ministra Finansów z 8 października 2004 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych (Dz.U. Nr 231, poz. 2318) zapisów w księgach rachunkowych dokonuje się na podstawie dowodów księgowych, które powinny zawierać m. in. określenie stron dokonujących operacji gospodarczej, opis operacji, jej wartość i datę dokonania, a sam zapis obejmuje co najmniej datę operacji, skrót lub kod operacji, kwotę zapisu i oznaczenie właściwego konta. Wyciąg z księgi rachunkowej powinien zawierać przynajmniej powtórzenie danych (zapisu) z księgi rachunkowej w odniesieniu do danej wierzytelności. Wyciągu z księgi rachunkowej w żadnym razie nie można utożsamiać z oświadczeniem wystawionym przez fundusz, które potwierdza nabycie określonej wierzytelności od dotychczasowego wierzyciela. Takie oświadczenie nie obejmuje bowiem ani nie potwierdza jakiegokolwiek zobowiązania funduszu. Tymczasem zgodnie z art. 194 u.f.i. dokumentem urzędowym są wyłącznie oświadczenia zawierające : zobowiązania funduszu, zwolnienia ze zobowiązań, zrzeczenie się praw, pokwitowanie odbioru należności. Innymi słowy oświadczenie funduszu potwierdzające istnienie wierzytelności i nabycie ich przez fundusz nie mieści się w kategoriach dokumentów urzędowych wymienionych w art. 194 u.f.i. (wyrok SA z dnia z dnia 16 stycznia 2009 r. V ACa 549/08). Zatem przedłożony przez stronę powodową dokument nie może być potraktowany jako wyciąg z ksiąg rachunkowych bowiem nie spełnia wymogów związanych z treścią

takiego dokumentu – nie określa opisu operacji, jej wartości i daty dokonania, a sam zapis obejmuje jedynie datę operacji bez wskazania skrótu lub kodu operacji, kwotę zapisu i oznaczenie właściwego konta, tym samym nie zawiera powtórzenia danych (zapisu) z księgi rachunkowej w odniesieniu do spornej wierzytelności. Skoro zaś nie jest oświadczeniem funduszu o zobowiązaniu funduszu, zwolnieniu ze zobowiązań, zrzeczeniu się praw, pokwitowaniu odbioru należności, to tym samym nie może być potraktowany jako dokument urzędowy a tym samym nie korzysta z dobrodziejstwa mocy dowodowej takiego dokumentu

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 29 listopada 2007 r., III CZP 101/07, odnosząc się do kwestii, czy wyciąg z ksiąg rachunkowych tego funduszu wykazuje przejście uprawnień na fundusz w ramach art. 788 § 1 k.p.c., przyjął, że nie można przesądzić tej kwestii w sposób abstrakcyjny, lecz badając konkretny wyciąg lub korespondujące ze sobą wyciągi. W związku z tym konieczne jest zbadanie treści konkretnego wyciągu i ustalenie, czy wynika z niego przejście uprawnień, o którym mowa w art. 788 § 1 k.p.c. To samo należy odnieść do zagadnienia prawnego problemu zakresu domniemania zgodności z prawdą treści wyciągu z księgą funduszy sekurytyzacyjnych. Treść takiego wyciągu co do zasady powinna odzwierciedlać treść wpisów dokonywanych w księgach funduszu. Zasady prowadzenia rachunkowości przez fundusze inwestycyjne, w tym fundusze sekurytyzacyjne, regulowane są przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (jedn. tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 8 października 2004 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych (Dz.U. Nr 231, poz. 2318). Zgodnie z § 6 ust. 3 rozporządzenia w związku z art. 13 ust. 1 ustawy o rachunkowości, księgi rachunkowe funduszu obejmują m.in. dziennik, księgę główną i księgi pomocnicze. Dziennik zawiera chronologiczne ujęcie zdarzeń, jakie nastąpiły w okresie sprawozdawczym, a jego treść, zgodnie z zasadą podwójnego zapisu, powinna odpowiadać treści księgi głównej (art. 14 ust. 1 w związku z art. 15 ustawy o rachunkowości). Uszczegółowieniem księgi głównej są księgi pomocnicze, prowadzone m.in. dla operacji zakupu (art. 17 ust. 1 ustawy o rachunkowości). Zapisów w księgach dokonuje się na podstawie dowodów księgowych, które powinny zawierać m.in. określenie stron dokonujących operacji gospodarczej, opis operacji, jej wartość i datę dokonania (art. 21 ustawy o rachunkowości). Sam zapis w księdze obejmuje co najmniej datę operacji, skrót lub kod opisu operacji, kwotę zapisu oraz oznaczenie właściwego konta. Ponadto, według § 12 rozporządzenia, w księgach rachunkowych funduszu inwestycyjnego ujmuje się nabyte składniki lokat, za które w przypadku funduszu sekurytyzacyjnego należy uznać nabywane wierzytelności. Nie wnikając w materię rachunkowości należy uznać, że transakcja nabycia przez fundusz sekurytyzacyjny puli wierzytelności na zabezpieczenie emisji certyfikatów inwestycyjnych niewątpliwie powinna znaleźć odzwierciedlenie w księgach rachunkowych po stronie aktywów, oraz - zakładając odpłatność tej transakcji - również po stronie pasywów. Nie przesądza to jednak jeszcze, że konkretna wierzytelność faktycznie istnieje, w ramach bowiem kontroli rachunkowej nie jest oceniana strona prawna konkretnej transakcji i jej skuteczność w świetle prawa cywilnego. Celem prowadzenia ksiąg rachunkowych funduszu jest jedynie wykazanie dokonywanych operacji zakupu lub sprzedaży w celach finansowych. Oznacza to, że samo dokonanie zapisu w księgach funduszu o istnieniu wierzytelności nie wiąże się z domniemaniem prawnym, iż wierzytelność ta istnieje, brak bowiem jakiegokolwiek sposobu kontroli prawidłowości podstaw dokonywanych wpisów, poza ich prawidłowością formalną. Organy funduszu nie mają wystarczających kompetencji do zbadania, czy nabywana wierzytelność faktycznie istnieje. Nadmierne rozszerzenie domniemania wynikającego z art. 194 u.f.i. prowadziłoby do pogorszenia sytuacji dłużników (lub domniemyanych dłużników) względem funduszy. Regulacja przewidziana w art. 194 u.f.i. stanowi wyjątek od zasady swobodnej oceny dowodów i podlega ścisłej wykładani. O ile należy przyjąć, że wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu potwierdza fakt dokonania cesji (nabycia wierzytelności), o tyle do wykazania skuteczności tego nabycia w świetle prawa cywilnego lub szerzej - do wykazania istnienia wierzytelności w razie zaprzeczenia przez pozwanego jej istnieniu, konieczne jest przedstawienie przez fundusz odpowiednich dowodów. Konkludując, domniemanie zgodności z prawdą treści dokumentu w postaci wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego nie obejmuje faktu istnienia wierzytelności nabytej przez fundusz sekurytyzacyjny w drodze przelewu. Tym samym także w tym zakresie strona powodowa winna udowodnić nie tylko istnienie wierzytelności ale jej wysokość i wymagalność.

Nadto przedłożony wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego nie ma mocy dokumentu urzędowego także z tego powodu, że pozwany jest konsumentem w rozumieniu art. 221 k.c. W wyroku z dnia 11 lipca 2011 r., sygn. akt P 1/10, Trybunał Konstytucyjny uznał zaś, że przepis art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach

inwestycyjnych jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta.

Jednocześnie zdziwienie budzi brak potwierdzenia za zgodność z oryginałem kolejnych dokumentów w postaci umowy o kartę kredytową, bankowego tytułu egzekucyjnego, kserokopii postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Krzyków we Wrocławiu, czyniąc przedstawienie materiału dowodowego wybiórczym i niestarannym.

Mając powyższe na uwadze, Sąd doszedł do przekonania, że przytoczone przez stronę powodową twierdzenia o okolicznościach faktycznych budzą wątpliwości, zaś z uwagi na ciążący na stronie powodowej ciężar dowodu, powinny dostatecznie dowodzić dochodzonych roszczeń. Podkreślenia wymaga, iż strona powodowa prowadzi działalność gospodarczą, której przedmiotem jest dochodzenie skupowanych wierzytelności, powinna więc dołożyć należytej staranności w dochodzeniu swoich roszczeń i sprostać ciężarowi dowodu określonego w art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.

Określona w powołanym wyżej przepisie art. 6 k.c. norma materialno-prawna koreluje z obowiązkiem inicjatywy dowodowej wskazanym w art. 232 k.p.c. Rzeczą sądu nie jest zatem zarządzenie szczegółowych dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Sąd nie był również zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, albowiem ciężar udowodnienia poszczególnych faktów oraz związany z nim obowiązek przedstawienia konkretnych dowodów spoczywał na stronie, która z tych faktów wywodziła skutki prawne.

Zważyć należy, że z art. 6 k.c. i 232 k.p.c. nie wynika jedynie zakres obowiązku zgłaszania dowodów przez strony, ale przede wszystkim wynika ryzyko niekorzystnego rozstrzygnięcia w sytuacji, gdy strona nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swoich twierdzeń, w sytuacji gdy ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał.

Powyższa teza jest tym bardziej uzasadniona, iż strona powodowa była w niniejszym postępowaniu reprezentowana przez fachowego pełnomocnika w osobie radcy prawnego. Z uwagi na powyższe motywy, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

1. odnotować w Rep.;
2. odpis uzasadnienia doręczyć zgodnie z wnioskiem;
3. kal. 14 dni.